

5. søndag efter påske 21. maj 2017

Salmer:

736 Den mørke nat forgangen er

311 O Helligånd, du skat så skøn

697 Herre, jeg vil gerne takke

369 Du som gir os liv og gør os glade

Prædikentekst: Johannesevangeliet 16,23b-28:

Jesus sagde: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: Beder I Faderen om noget i mit navn, skal han give jer det. Indtil nu har I ikke bedt om noget i mit navn. Bed, og I skal få, så jeres glæde kan være fuldkommen. Sådan har jeg talt til jer i billeder; der kommer en tid, da jeg ikke mere skal tale til jer i billeder, men ligeud forkynde for jer om Faderen. Den dag skal I bede i mit navn, og jeg siger ikke til jer, at jeg vil bede til Faderen for jer, for Faderen selv elsker jer, fordi I elsker mig og tror, at jeg er udgået fra Faderen. Jeg er udgået fra Faderen, og jeg er kommet til verden; jeg forlader verden igen, og jeg går til Faderen.«

I Faderens, Sønnens og Helligåndens navn. Amen.

Denne lille indledende bøn passer meget godt til dagens prædikentekst. Det er om bøn, og bøn handler netop om Faderens, Sønnens og Helligåndens navn.

Bøn betyder noget. Ikke kun hvad, vi beder om, men også hvordan, vi beder, og hvem, vi beder til.

Jesus taler i dagens prædikentekst om, hvordan disciplene skal bede på den dag, hvor han er kommet igen efter, at han tidligere har forladt dem. Det er uvist, om han hentyder til den korte tid, hvor han var sammen med dem efter sin opstandelse og inden sin himmelfart, eller om det henviser til hans genkomst en skønne dag, eller om det som den tredje mulighed er om hans udsendelse af sin Talsmand, ånden i sit sted. Måske tænker han på alle tre.

Jesus lærer sine disciple, hvordan de skal bede, og vi kan i hvert fald roligt lade os inspirere af det og få retningslinjer og visdom til vores bønner.

Jeg hører ofte nogen omtale bøn som en samtale mellem et menneske og Gud. Mennesket beder og Gud svarer. Jeg synes ikke så ofte, jeg oplever det på den måde. Der kan godt være meget en-vejs-kommunikation over det. Mig, der taler til en Gud, som virker tavs.

Men Jesus lærer os, at bøn er meget mere end tavs en-vejs-kommunikation. Bøn er ikke mellem ét menneske og én Gud, men mellem ét menneske og den treenige Gud, Fader, Søn og Ånd.

Det første Jesus vil lære sine disciple er, at de skal bede til Faderen.

Hvem beder du til? Beder du til Gud? Far? Jesus? Eller Helligånden? Måske varierer det lidt? For nogle år siden øvede jeg mig i at sige Far i stedet for at sige Gud for at få mig selv til at tænke mere på Gud som min far. Andre gange har jeg forsøgt at bede mere til Jesus. Helligånden øver jeg mig stadig i at bede mere til. Det kunne måske være en passende øvelse her op til pinse.

Jesus opfordrer os i dag til at bede til Faderen. Hans far. Vores far. Vores fælles far. Der er ikke noget forkert i at bede til Gud og i at omtale den treenige Gud som Gud. Vi bekender hver søndag troen på Gud, den almægtige, himmelens og jordens skaber. Gud er stor og mægtig og har al magt. Men ligesom Jesus anviser os at bede til vores Far i Fadervor, så gør han det samme her. Faderen. Vi skal bede til Faderen. Som et barn, der beder sin jordiske far om lov til at løbe ud og lege, krybe op på hans skød eller kommer til ham, når han har brug for et godt råd. Gud er stor og stærk og almægtig, og der kan være noget trøsterigt og trygt i at bede til en stor og almægtig Gud. Men der er noget vigtigere og bedre i at kalde Gud vores far i bønnen. Det er mere nært. Det fremhæver vores tætte forbindelse til ham.

Når man søger et arbejde er det godt at have nogle referencer. Da jeg søgte dette job, nævnte jeg i min ansøgning en menighedsrådsformand og en tidligere præstekollega, som jeg tænkte ville være gode til at anbefale mig. Jeg lændede mig op af deres navn og deres ord om mig.

Når vi beder til Gud vores Far, så skal det være i Jesu navn. Ikke i alle mulige andre navne. Og ikke bare fordi Gud så i højere grad vil lytte til os, fordi Jesus vil lægge et godt ord ind for os og anbefale os. Men netop fordi det er Jesu fortjeneste, at vi overhovedet kan bede til den treenige Gud.

Enhver kan bede til Gud. Troende som ikke troende. Men når vi beder til Gud Fader, så er det ikke en hvilken som helst Gud, vi beder til. Men så er det den kristne Gud. Så er det den Gud, som har sendt sin søn til jord, Jesus Kristus. Så er det den Gud, som ved at vise os, at han er far, også samtidig viser os, hvor højt han elsker os, og hvor tæt han ønsker, vi skal være på ham. Helt tæt. I kærlig samtale. I tillid. I nærheden.

Gud har i Jesus vist os, hvor tæt han ønsker, vi skal være på ham. Og derfor er det netop i Jesu navn, at vi må henvende os til Gud. Jesus er vejen til Gud. Både når det kommer til frelse og adgang til det evige liv hos Gud. Men også bønnens vej til Gud går via Jesus.

Den almægtige store og stærke Gud kan selvfølgelig sagtens selv høre, hvad vi beder, det behøver han som sådan ikke sin søn for.

Men det er netop igennem Jesus, han har vist os, hvor meget han har givet os. Set i det perspektiv, så er det vi beder om egentlig ikke særlig meget. Gud har givet sin søn og vist sin kærlighed til os. Det er stort og banebrydende.

Derfor er der på den ene side ingen grund til, at han ikke også skulle give os glæde, give os godt helbred, give os gode venner, som forstår både det, vi siger og det, vi tænker. Gud ønsker os virkelig alt godt og overøser os dagligt med sine gode gaver. Nye morgener. Nye chancer. Tilgivelse. Endnu en solopgang. Venlige smil. En glæde, som kan blive fuldkommen.

Taknemmelighed er et vigtigt perspektiv på bøn. At vi takker for alt det gode, Gud har givet os. Det er godt og sundt. Og det er ikke altid let, især ikke i hårde tider.

Men bøn er mere end at være taknemmelig for, hvad vi har fået: Bøn er også at bede om det, vi ikke har, men som vi ønsker. At vove at sige højt, hvad der rører sig i os. Hvad vi ønsker os, hvad vi længes efter, hvad vi tænker, vi har brug for. Og Gud ønsker at give os. Fordi han har givet sin søn, så har han vist, at hans natur er kærlighed, og kærlighedens væsen er at give. Gud ønsker at give os, hvad vi beder om, så vores glæde kan blive fuldkommen. Ikke bare så vi får lidt glæde, glædesglimt, én glad dag om ugen. Men fuldkommen glæde.

På den anden side. Gud *har* givet sin søn og vist sin kærlighed til os. Gud har givet det største han havde. Hvad mere kan vi ønske os? Hvad mere kan vi - forlange? Gud har vist sin kærlighed og har tydeligt vist, hvor højt han elsker os. Hvorfor ønsker vi flere tegn?

Grunden til fuldkommen glæde er netop, at Gud har givet sin søn.

Det er den spænding, som den kristnes bønsliv er i. Spændingen mellem at Gud virkelig vil, at vi fortæller ham, hvad vi ønsker os, for han ønsker at give os alt godt, fuldkommen glæde. Og samtidig så har han allerede givet os det allerstørste.

De to ting må ikke adskilles. Det dur ikke kun at fokusere på, at Gud ønsker at give os alt godt og gøre hele vores liv rosenrødt uden samtidig at takke for alt det, han har givet os, dagligt brød og sin elskede søn. Og den anden grøft er ikke bedre. Det dur ikke at fokusere så stærkt på det, som Gud har givet os i sin søn, at vi mister frimodigheden til at bede om mere. De to perspektiver hænger netop sammen. Fordi Gud har givet sin søn må vi frimodigt bede ham om alt, hvad der fylder os, små ting og store ting, og fordi Gud har givet sin søn må vi også have det perspektiv ind over vores bønner og vores ønsker, at de netop er små ting og mindre betydelige i forhold til Guds store gave, sin egen søn.

Så Fader og Søn og bøn hænger tæt sammen. Men hvad så med Helligånden, den tredje person i treenigheden, som vi indimellem glemmer lidt?

Jesus kommer også ind på det i dagens tekst, men lidt mere indirekte og skjult. Jesus taler om, at han har talt til disciplene i billeder, men at der kommer en tid, da han ligeud skal forkynde for dem om Faderen.

Ikke mere billedtale og ord, som kan fortolkes i alle mulige retninger. Men ligeud forkyndelse.

Jesus taler om Åndens komme, om talsmandens komme pinedag.

Med Helligåndens komme til jord og med Helligåndens komme til vores indre i dåben, så kan Jesus via sin ånd forkynde ligeud til os. Så kan Gud tale til vores hjerte uden om vores tanker og forståelse og vores kritik og vores kynisme.

Det er sært og mystisk, det er svært og ikke særligt ligetil. Det lyder nærmere lidt sværmerisk og flyvsk. Gud taler til os ligeud gennem sin Ånd. Jamen, hvordan?

Vi er her inde ved det mystiske element i bønnen. På den ene side så handler bøn om ord. Vi beder til Gud. Vi bruger ord på at udtrykke det, som vi tænker, som vi føler, og som vi mærker som stemning i vores sind. Det er vigtigt at sætte ord på. Der kan være tendenser i vores tid til, at ord får mindre værdi, at det ordløse og helt mystiske bliver fremhævet som bedre end ordene. Og vi kan da også blive trætte af alle de ord. Men de er vigtige og må ikke opgives. Heller ikke i vores relation til Gud. Vi skal bede Fadervor. Bestemte ord. Vi skal takke og prise Gud. Med ord.

Men der er mere i bøn end det. Vi lever i tiden efter Jesu himmelfart og efter Åndens komme til jord. Jesus var ganske synlig, han kunne ses. Pinsedag hører vi om, at åndens virkninger kunne ses, men Helligånden i sig selv kan ikke ses. Han virker i det skjulte. Skjult for andre mennesker og ofte også skjult for os selv. Gud opretholder os dagligt ved sin ånd, blæser via sin Helligånd fortsat sin livsånde ind i os og giver os liv på ny.

Og så er Helligånden talsmanden. Vel at mærke ikke en talsmand, som bortforklarer og forvirrer, som vi indimellem støder på i den politiske verden. Men en talsmand som bringer sin herre og dem, der lytter, tættere på hinanden.

Helligånden virker i os og hjælper os med at formulere vores inderste længsler, tanker og følelser. Både overfor Gud, men også overfor os selv, så vi bliver klar over, hvad der rører sig i os. Så kan vi sætte ord på det overfor Gud. Andre ting forbliver måske i underbevidstheden, i det usagte, og Helligånden bærer nogle af vores tanker og sindsstemninger frem for Gud.

Alt, hvad Helligånden gør i os gavner os. Det er ikke som en eller anden lumske computervirus, som arbejder i det skjulte og prøver at gøre os sårbare inden en ond magt kan sætte det endelige angreb ind. Nej, Helligånden vil os det godt, for han vores gode herre og Gud. Så han tager af vores, noget af det, som er i os, og bringer det frem for Gud.

Men bevægelsen går også den modsatte vej, som Jesus antyder. Helligånden forkynder for os om Faderen.

Hvis ikke Helligånden virkede i os og opretholdt troen og håbet i os, så ville vi have mistet troen og håbet for længst. Så ville vi have mistet modet, så ville vi have mistet retningen. Så ville vi have byttet billedet af Gud som en kærlig og retfærdig Fader ud med en Gud som er smålig og

milimeterretfærdig, og vogter ondt på os. Så ville vi have mistet ethvert mod til at fortælle andre mennesker om det vigtige i vores liv; troen, familien, glæderne. Så ville vi have opgivet enhver tanke om, at det virkelig giver mening, at Gud har givet sin søn for os og oprejst ham fra de døde. Så ville vi have mistet enhver tro på, at der er håb om at liv efter døden. Så ville glæden være langt fra fuldkommen, men vissen og haltende.

Så det er muligt at Gud indimellem virker tavs i vores bønner, at bøn føles som en-vejs-kommunikation. Men det er bl.a. fordi at meget af det som Gud siger og gør i vores liv, det foregår i det skjulte ved hans Ånds virke i os.

Alt godt kommer i sidste ende fra Gud, og når Guds ånd bor i os, så er der en levende forbindelse mellem os og Gud. Mellem os og vores himmelske far. Mellem os og vores bror og frelser Jesus. Mellem os og Guds ånd selv.

Ligesom man kan overveje, hvilket navn vi bruger, når vi beder; om vi beder til Far, Jesus eller Helligånden, så kan vi også overveje, hvor den Gud, som vi beder til, er placeret. Er han en fjern Gud oppe i sin himmel? Eller er han Kristus, som er tæt på dig og rundt om dig? Eller er det som Helligånden, som Guds ånd i dit indre, helt tæt på?

Alle tre dele er sande, når det handler om den treenige Gud. Gud Fader er i det himmelske rige, sønnen er os nær og kommer til os, fx i nadveren, og ånden tager sin bolig i os ved dåben. Så Gud formår at være ganske stor og mægtig og langt væk og samtidig være helt nær og tæt på og bo midt i vores skrøbeligheder og styrker, midt i vores smerter og glæder.

Det er bønnens opmuntrende gave. At den er en forbindelse mellem os og Gud, lige meget hvor vi er, og hvordan vi har det. For Guds ånd bor i os og er selv forbindelsen mellem os og den treenige Gud. En kærlig og levende forbindelse, som ønsker os alt godt. Glæde. Fred. Tro.